

HET NEDERLANDSCH HAVANA KONIJN

door R. Weites, 't Klaphek 3, 3434 NX Nieuwegein

Wat zou toch de oorzaak zijn, dat men sommige diersoorten en kleurslagen enige jaren achter elkaar in aantal en kwaliteit ziet toenemen? Tot de liefhebberij schijnbaar haar hoogtepunt heeft bereikt, om dan successievelijk te gaan teruglopen en op haar uitgangspunt terug te keren, ja zelfs daar nog beneden te komen. Niets anders dan hetgeen we bij de diverse klederdrachten zouden betitelen met de naam van "modegril".

Ook de rasdierenliefhebberij is aan een zekere mode onderhevig. Zo was dit ook het geval met ons Havana konijn. Oorsprong: Is aan geen twijfel onderhevig!' In het jaar 1898 werd in het dorp Ingen in de Betuwe bij Gebroeders Houders in een nest van gewone konijnen (rasloze) één opvallende zeldzame kleur aangetroffen die onder de in Nederland toen bekende konijnenrassen en kleuren niet bestond! De kleur vertoonde veel overeenkomst met die van den Bever waar in die dagen veel vraag naar was voor de bontverwerking. Het gelukte nog meerdere dieren te verkrijgen, zelfs zo dat ze dieren in Avicultura te koop aanboden! Niet wetende wat dit voor "ras" was of het grote of kleine dieren ware, stelde dhr. Joh. Muysert van den Oude Gracht te Utrecht zich met de fokker in verbinding, speciaal voor de kleur die als "chocolade-kleurig" door hem werd beschreven. Spoedig werden een paar jonge dieren besteld. De koper was zeer tevreden over de eigenaardige kleur, zodat hij er later nog meer kocht. Jammer genoeg was geen enkel dier zuiver éénkleurig bruin, daar witte stippen en vlekken op voorhoofd, neus en voorbenen voorkwamen. De kleur was meer lichtbruin en de bouw was van een Wener. De nutzijde van dit ras werd meer beoogd dan de sportzijde uit oogpunt van de bontverwerking. Maar de verwachtingen werden de bodem ingeslagen daar de dieren op één ram na allen dood gingen, en deze had ook nog een witte teen. Ook de oorspronkelijke fokkers hadden niets meer over, ook doodgegaan. Goede raad was duur, echter de Utrechtse bekwame fokkers en keurmeesters wijlen dhr. van Piggelen, dhr. G. Jacobs en dhr. Jac. van der Horst hadden vele uren doorgebracht in de konijnenstallen van dhr. Muysert. Gezamenlijk werd besloten één kruising aan te gaan met twee Russische Brandneuzen, waarvan de genoemde fokker een stam bezat. Het resultaat was zeven jongen en allen gitzwart van kleur. De rammen werden uit dit nest verwijderd en de voedsters opgefokt. Op de gewenste leeftijd werden deze door den vader gedekt. De verwachting was hoog gespannen en de resultaten waren niet teleurstelend. In de nesten bevonden zich bruine konijnen, waarvan meerdere geheel zuiver waren zonder wit! Het nieuwe "ras" (kleur) was behouden en de vrees voor uitsterven voorbij. De fok ging nu voorbeeldig, zelfs zo dat verschillende jonge dieren verkocht werden en over geheel Nederland verspreid. Vooral de Utrechtsche en Haarlemsche liefhebbers betrokken veel dieren en wijlen keurmeester dhr. L. Hanaker heeft zijn steentje bijgedragen voor deze kleur. Er waren meningsverschillen dat andere landen deze kleur eerder hadden gefokt, maar bij nasporing kwam aan het licht dat door export naar Zwitserland, vanuit Nederland, weer naar andere landen was gezonden. Veel is over de benaming van het "ras" te doen geweest en zelfs zo dat de naam drie keer is veranderd.

Eerste benaming: "Ingensche Vuuroog". Deze naam was zeer juist gekozen, ze gaf namenlijk de bijzonderheden van dit konijn weer. De plaats van geboorte en de opvallende ogenkleur die onder bepaalde belichting de zogenaamde "vuurballetjes" vertoonden.

Tweede benaming: Om de "nut" eigenschappen van dit konijn duidelijk te doen laten uitkomen werd de naam "Ingensche Vuuroog" gewijzigd in "Beverkonijn".

Deze naam bleek echter in conflict te komen met een reeds bestaand oud konijnenras. Dat konijnenras was gefokt in Beveren-Waas in België. Hier noemde men het dier "Bleu de Beveren" en kreeg men verwarring met ons "Bever" konijn.

Om dit te voorkomen werd op een algemene vergadering van de Nederlandsche Konijnenfokkers Bond vastgesteld dat de naam "Van Beveren" of eigenlijk "Bever" konijn omgedoopt zou worden in "Havana konijn". Omdat dit dier in Nederland gefokt was werd de naam "Nederlandsen" voorgoed aan het "Havana" verbonden. "Havana" is een aanduiding van kleur en heeft niets uit te staan met de stad op het eiland Cuba.

De "Nederlandsche Havana" werd op twintig oktober 1907 officieel door de bond erkend. De standardeisen zijn in de jaren niet veel gewijzigd alleen het gewicht liep tot acht pond. De dekkleur is glanzend donkerbruin gelijk die van bittere chocolade en loopt van neuspunt tot staarteinde egaal. De ogen zijn donkerbruin en tonen onder een bepaalde belichting een rode "gloed". Het ras is gevoelig voor "roest" aanslag en de zon heeft een slechte invloed op de natuurlijke kleur. Het is een zeer "bijzonder" konijn.

Voedster en ram tekening Marleen Felius

Naschrift'.

Afgelopen twee jaar ben ik op zoek geweest naar de herkomst van Nederlandse Raskonijnen. Veel mensen gesproken en steeds kwam éézelfde naam op tafel van een persoon die er alles van wist. Ik moest mij in verbinding stellen met dhr. Vermeulen uit Bunnik. Bij de eerste kennismaking al bleek hij een bijzonder aardige man te zijn, eerste klas keurmeester van konijnen en tevens bereid om alles voor mij op papier te zetten over Oud Hollandse Konijnenrassen. Hier dus het eerste verhaal over de oorsprong van onze nationale Havana. Enkele weken nadat ik alles van hem had ontvangen belde hij me op wanneer "Zeldzaam Huisdier" zou verschijnen. Het lukte niet meer in het najaarsnummer, zei ik hem, medio maart volgend jaar zal ik U een exemplaar toesturen! Zo gemoedelijk als hij was, ging hij daarmee akkoord. Het bijzonder trieste van alles is dat enkele weken na ons laatste telefoongesprek ik het bericht ontving dat dhr. Otto Vermeulen was overleden...

Met deze voor mij schokkende mededeling realiseerde ik me wat hij allemaal voor mij had gedaan. Al het geschrevene van hem zal bewaard worden en tevens de herinnering aan een zeer boeiend persoon uit de Nederlandse Konijnenfokkers Bond.

Zijn naam zal nog lang voortleven in vele verenigingen. Om geen afbreuk te doen aan het geschrevene van dhr. Vermeulen, heb ik dit artikel overgenomen zoals hij het mij had toegezonden. Met hoogachting voor wijlen "Otto Vermeulen" sluit ik dit eerste artikel.